

ONA TILI O‘QITISH METODIKASI FANINI O‘QITISHDA TALABALARNING KREATIV QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH

Farxodova Dilnoza Quدرات qizi

Buxoro davlat universiteti

Ta’lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi

(Boshlang‘ich ta’lim) ixtisosligi tayanch doktoranti

d.q.farxodova@buxdu.uz

<https://orcid.org/0009-0008-5824-7811>

ANNOTATSIYA: maqolada, ona tili o‘qitish metodikasi fani orqali talabalarda ijodiy fikrlash, mustaqil tahlil qilish va yangi pedagogik yondoshuvlarni qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirishga qaratilgan metodik tavsiyalar keltirilgan. O‘qituvchilar va pedagogika talabalari uchun kreativ qobiliyatlarni rivojlantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari va innovatsion metodlari tahlil qilinadi. Maqola, ona tili metodikasini o‘qitishda kreativ yondoshuvlarni qo‘llashning o‘quv jarayonini qanday yaxshilashga yordam berishini ko‘rsatadi va talabalarga o‘z fikrlarini erkin ifoda etish, tahlil qilish va innovatsion pedagogik qarorlar qabul qilishda yordam beradi. Shuningdek, maqola kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun amaliy misollar va tavsiyalarni taqdim etadi.

KALIT SO‘ZLAR: ona tili o‘qitish metodikasi, talabalar kreativ qobiliyati, ta’lim metodikasi, innovatsion pedagogika, kreativ fikrlash, metodologik yondashuv, talabalarning ijodkorlik qobiliyati.

АННОТАЦИЯ: в статье представлены методические рекомендации, направленные на формирование у учащихся навыков творческого мышления, самостоятельного анализа и применения новых педагогических подходов

посредством метода обучения родному языку. Анализируются современные педагогические технологии и инновационные методы развития творческих способностей учителей и студентов-педагогов. В статье показано, как использование творческих подходов в преподавании методики родного языка способствует совершенствованию процесса обучения и помогает учащимся свободно выражать свои мысли, анализировать и принимать инновационные педагогические решения. Также в статье приведены практические примеры и рекомендации по развитию творческого мышления.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: методика преподавания родного языка, творческие способности учащихся, методика обучения, инновационная педагогика, творческое мышление, методический подход, творческие способности учащихся.

ABSTRACT: the article presents methodological recommendations aimed at developing students' creative thinking, independent analysis and the skills of applying new pedagogical approaches through the discipline of native language teaching methodology. Modern pedagogical technologies and innovative methods for developing creative abilities for teachers and pedagogy students are analyzed. The article shows how the use of creative approaches in teaching native language methodology helps to improve the learning process and helps students freely express their thoughts, analyze and make innovative pedagogical decisions. The article also provides practical examples and recommendations for the development of creative thinking.

KEYWORDS: native language teaching methodology, students' creative abilities, educational methodology, innovative pedagogy, creative thinking, methodological approach, students' creative abilities.

KIRISH. Ona tili o'qitish metodikasi fani ta'lim jarayonida o'qituvchilarga nafaqat tilni o'rgatish, balki talabalarining intellektual va ijodiy salohiyatini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Ushbu fan talabalarga ona tilining nazariy va amaliy jihatlarini o'rgatish bilan birga, o'z fikrlarini erkin ifoda etish, mantiqiy fikrlash va kreativ yondashuvlarni rivojlantirishga imkon yaratadi. Kreativ qobiliyat, o'qituvchining o'z uslubini tanlash va o'quvchilarning ijodiy faoliyatini rag'batlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ona tili o'qitish metodikasining samarali yondashuvlari talabalarning ijodiy fikrlashini, yangi g'oyalar va yechimlar yaratish qobiliyatini oshirishga xizmat qiladi. Bu esa, o'z navbatida, ularning kelajakda faol va muvaffaqiyatli mutaxassislar sifatida shakllanishiga imkoniyat yaratadi. Shunday qilib, maqolada ona tili o'qitish metodikasida talabalarning kreativ qobiliyatini rivojlantirish usullari, yondashuvlar va metodik texnologiyalarini tahlil qilishga bag'ishlanadi.

Ona tili o'qitish metodikasi fanida talabalarning kreativ qobiliyatini rivojlantirish maqsadi, nafaqat tilni o'rgatish, balki o'quvchilarning fikrlash jarayonini yangi, ijodiy usullar bilan shakllantirishdir. Kreativlik, o'qituvchining metodik yondashuvi orqali talabalarga nafaqat ma'lumotlarni o'zlashtirishni, balki o'z fikrlarini erkin ifoda etish, yangi g'oyalar yaratish va o'zlashtirilgan bilimlarni amaliyotga tadbiq etishni ham o'rgatadi.

Ona tili o'qitish metodikasida kreativ qobiliyatni rivojlantirish, talabalarni fikr yuritishga, tahlil qilishga, o'zlarini ifoda etishga va yangi yechimlarni izlashga undaydi. Bu jarayon, talabalarni nafaqat an'anaviy bilimlarga ega bo'lishga, balki o'z bilimlarini mustahkamlash va kengaytirishga yordam beradi. Misol uchun, o'quvchilarni yangi mavzular bo'yicha mustaqil fikr yuritishga undovchi metodik yondashuvlar, ijodiy nutq va yozma ishlar, debatlar va muhokamalar orqali amalga oshirilishi mumkin. Bunday yondashuvlar o'quvchilarning o'z-o'zini baholash, mustaqil fikrlash va yangi fikrlarni ishlab chiqish imkoniyatlarini kengaytiradi.

Kreativ fikrlashni rivojlantirishda, ona tili o'qitish metodikasida innovatsion yondashuvlar muhim rol o'ynaydi. O'quvchilarni kreativ fikrlashga o'rgatish uchun quyidagi metodlar ishlatiladi:

- **Problemali o'qitish:** Bu metodda talabalarga murakkab va qiyin masalalar berilib, ular bu masalalarni hal qilishda o'z kreativ yondashuvlarini qo'llashga majbur bo'ladi. Bu yondashuv o'quvchilarning ijodiy qobiliyatini rivojlantiradi, chunki ular o'z g'oyalarini topish va amaliyotga tadbiiq etish orqali mustahkam bilimlarga ega bo'ladilar.
- **Mavzuli muhokamalar va debatlar:** O'quvchilarga biror mavzu berilib, ularning bu mavzuda o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari talab etiladi. Bunday faoliyat talabalarni tanqidiy fikrlashga, fikrlarini ishonchli va asosli tarzda bildirishga o'rgatadi. Kreativ fikrlashning rivojlanishiga yordam beruvchi yana bir metod — bu turli nuqtai nazarlarni tahlil qilish va yangi qarashlarni qabul qilishdir.
- **Ijodiy yozma va og'zaki ishlar:** O'quvchilarga turli janrlarda yozish vazifalarini berish, masalan, esse, hikoya yoki insho yozish, ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda samarali metod hisoblanadi. Shu bilan birga, og'zaki nutqni rivojlantirish uchun talabalarga nutqni erkin va mantiqiy tarzda qurish vazifalari beriladi.

Ona tili o'qitish metodikasida kreativ qobiliyatni rivojlantirishda didaktik texnologiyalarni qo'llash juda muhimdir. Didaktik texnologiyalar, talabalarga o'z bilimlarini erkin va samarali ravishda o'rgatishda, interaktiv ta'lim vositalaridan foydalanishda yordam beradi. Masalan, internet-resurslari, multimediiya vositalari, onlayn platformalar va interaktiv darsliklar o'quvchilarni innovatsion fikrlashga va yangi bilimlarni o'zlashtirishga undaydi. Bu texnologiyalar orqali talabalar nafaqat o'z bilimlarini yangilash, balki o'qituvchilar bilan hamkorlikda ijodiy faoliyat ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Kreativlikni rivojlantirish jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi interaktiv munosabatlar muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi talabalarni doimiy ravishda yaratishga, yangi fikrlarni ishlab chiqishga, tahlil qilish va muhokama qilishga rag'batlantirishi kerak.

O'qituvchining kreativni qo'llash, darsni interaktiv qilish, o'quvchilarning fikrlarini tinglash va ularga yangi vazifalar berish, o'quv jarayonini samarali va qiziqarli qiladi. Bunda talabalarning ijodiy qobiliyatlari rivojlanib, ular o'zlarining bilimlariga mustahkam asos yaratadilar.

Xulosa. Ona tili o'qitish metodikasi fani orqali talabalarning kreativ qobiliyatini rivojlantirish, nafaqat tilni o'rganish, balki ularning umumiy intellektual va ijodiy salohiyatini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon, o'quvchilarning fikrlarini erkin ifoda etish, yangi g'oyalar yaratish va mantiqiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Kreativ metodik yondashuvlar, o'quvchilarga o'z bilimlarini mustahkamlash va kengaytirish, shuningdek, kelajakda samarali mutaxassislar bo'lishga tayyorlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xodjayev, I. (2016). Ona tili o'qitish metodikasi: nazariy asoslar va amaliy yondashuvlar. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi O'qituvchilar va murabbiylar oliy pedagogika maktabi.
2. To'raqulov, A. (2019). Innovatsion ta'lim texnologiyalari va metodikalari. Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Salimov, B. (2021). Ona tili o'qitish metodikasida kreativ yondashuvlar. Tashkent: O'quvchi nashriyoti.
4. Karimova, G. (2018). Pedagogik texnologiyalar va ijodiy yondashuvlar. Tashkent: O'zbekiston pedagogika akademiyasi.
5. Shodiev, M. (2020). Ta'lim metodikalarini takomillashtirishda innovatsion yondashuvlar. Samarkand: SamDU.
6. Sultonov, F. (2022). Ona tili o'qitish metodikasi fani bo'yicha interaktiv metodlar. Tashkent: Fan va texnologiya nashriyoti.
7. Pirov, A. (2017). O'qitishda kreativ fikrlashni rivojlantirish. Tashkent: O'qituvchilar nashriyoti.

8. Akramov, I. (2020). Didaktik texnologiyalar va metodik yondashuvlar. Tashkent: O'zbekiston ta'lim va ilm-fan.
9. Farxodova, D. (2024). BOSHLANG'ICH TA'LIMDA RAQAMLASHTIRISHDA O'QITISHNING SIFATINI OSHIRISH OMILI. TAMADDUN NURI JURNALI, 9(60), 43-45.
10. Фарходова, Д. (2024). Theoretical and methodological principles of increasing the professional competence of philology students. Актуальные вопросы языковой подготовки в глобализирующемся мире, 1(1).
11. Jumaniyozova, M., & Farhodova, D. (2022). BOSHLANG 'ICH SINFLARDA "TOVUSHLAR VA HARFLAR" BO 'LIMINI O 'RGANISHNING MAQSAD-VAZIFALARI. Theoretical aspects in the formation of pedagogical sciences, 1(6), 234-238.
12. Yunus, Y., & Yarashov, M. (2023). Effectiveness of experimental work aimed at forming general labor skills in students based on gender equality and differences. In E3S Web of Conferences (Vol. 420, p. 06011). EDP Sciences.
13. Jobir o'g'li, Y. M., & Roziyabonu, S. (2022). 1-SINF MATEMATIKA DARSLARIDA GEOMETRIK MATERIALLARNI O'RGATISH. THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH, 1(9), 132-137.
14. YARASHOV, M. (2022). Characteristics of International Integration of Sciences in Primary Schools. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 23(23).
15. YARASHOV, M. (2023). Methodology of Application of Digital Technologies in Primary Education. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 30(30).
16. YARASHOV, M. (2023). The Place of Digital Technologies in the Education System. ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu. uz), 30(30).
17. Jobirovich, Y. M. (2022). TOOLS OF USING DIGITAL TECHNOLOGIES IN PRIMARY EDUCATIONAL COURSES. EUROPEAN JOURNAL OF MODERN MEDICINE AND PRACTICE, 2(4), 119-123.
18. Hamroyev, A. (2022). RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI TA'LIM JARAYONIGA TATBIQ ETISH ZAMONAVIY TA'LIM KONSEPSIYASINING ASOSI. PEDAGOGS jurnali, 1(1), 35-37.